

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027

Khall § 236 25.11.2024

Valmistelija

*Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai
terhi.paananen@perho.com*

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Vuoden 2025 talousarvion valmistelu on ollut poikkeuksellisen haastavaa. Vuoden 2025 talousarvioraamin valmistelu on aloitettu 21.5.2024 pidetyssä valtuustoseminaarissa, jossa käytiin läpi kunnan toiminnan kehittämistarpeet ja tavoitteet sekä taloudellinen tilanne. Tavoiteasettelun ja resurssien budjetoinnin pohjana on valtuuston hyväksymä kuntastrategia sekä valtuuston 24.4.2023 hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma. Lisäksi valmistelussa otetaan huomioon hyvinvointisuunnitelma ja sen tavoitteet. Tavoitteiden asettelussa konserninäkökulma oli keskeinen osa valmistelua.

Kunnanhallitus hyväksyi talousarvion 2024 valmisteluohjeen kokouksessaan 10.6.2024 ja raamin. Valmisteluraamiksi määriteltiin, että toimintakateen tulee olla 9,3 miljoonaa euroa ja vuosikateen 1,2 miljoonaa euroa. Kunnanhallitus ohjeisti, että valmistelussa tulee huomioida valtuuston hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023-2025.

Lautakunnat ovat käsitelleet talousarvioehdotustaan elo-syyskuussa kokouksissaan, sekä vielä loka- ja marraskuussa. Valtuusto käsitteli valmistelutilannetta seminaarissaan 8.10.2024, jossa evästettiin valmistelua mm. opetustoimen ja varhaiskasvatuksen kehittämisen osalta ja sivistyshallinnon alla olevan hanketoimintaa. Teknisen hallinnon alla olevista toiminnoista keskusteltiin ja evästettiin valmistelua mm. yksityisteiden aurauksen osalta ja palvelutuotannosta poistuvien rakennusten tilannetta. Lisäksi valtuusto käsitteli ja evästi seminaarissa investointiohjelman valmistelua.

Kunnanhallitus käsitteli valmistelutilannetta kokouksessaan 21.10.2024, jolloin vahvistettiin valmisteluraamin tavoitteet ja merkittiin valtuustoseminaarin linjaukset tiedoksi. Kunnanhallitus käsitteli valmisteluraamia vielä kokouksessaan 11.11.2024 ja käsittelyssä oli se, että toimintakate oli tavoitteesta vielä 792.000 euroa ja vuosikate oli +489.824 euroa. Valmistelussa oli todettu, että olemassa olevalla toiminta- ja palvelurakenteella talousarviovalmistelun raamia ei voida saavuttaa. Kunnanhallitus päätti, että talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2026 valmistellaan sen hetkisen valmistelutilanteen mukaisesti. 13.11.2024 pidettiin vielä valtuustoseminaari, jossa käytiin läpi valmistelun tilannetta ja investointiohjelmia.

Perhon kunnassa on talousarviovalmistelun aikana käynnissä koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena on löytää

vähintään 2,5 miljoonan euron kustannussäästöt/tulonlisäykset toiminnassa talousarviovuoden 2025 ja taloussuunnitelmakauden 2026-2027 aikana. Osa säästöistä tulee henkilöstömenoleikkausten kautta. Yhteistoimintaneuvottelut voivat johtaa enintään 15 henkilötyövuoden vähentämiseen talousarviovuoden 2025 ja taloussuunnitelmavuosien 2026-2027 aikana. Koska neuvottelut ovat kesken, mahdollisia kustannussäästöjä tai tulonlisäyksiä yhteistoimintaneuvotteluista ei voida ottaa mukaan talousarviovalmisteluun tässä vaiheessa. Mahdolliset muutokset tehdään talousarviomuutoksena alkuvuoden aikana kun yhteistoimintaneuvottelut on päättyneet.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu kuntataloudelle strategiassa asetettuja tavoitteita noudattaen ja siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Strategian pohjalta laaditut hallintokunta-kohtaiset toimenpiteet esitetään talousarvion alussa ja kunkin hallintokunnan talousarviossa.

Talousarvioehdotus ylittää alkuperäisen raamin toimintakatteen osalta 0,79 milj. eurolla. Vuosikatetavoite jää alkuperäisestä raamista 0,71 milj. euroa. Vuosikate ei kata suunnitelmanmukaisia poistoja.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitus katetaan. Talousarvio jakautuu yleisperustelu-, tuloslaskelma-, rahoitusosa-, käyttötalous- ja investointiosiin. Talousarviokirjan liitteenä on henkilöstösuunnitelma vuosille 2025–2027.

Tuloveroprosentti vuodelle 2025 on 9,3 %. Verotuloja saadaan v. 2025 noin 5,34 milj. euroa ja valtionosuuksia 5,48 milj. euroa. Muita toimintatuottoja arvioidaan olevan yhteensä 6,37 milj. euroa (TP23 6,34 milj. euroa). Korkotuottoja arvioidaan olevan tulevana vuonna 0,226 milj. euroa (TP23 0,179 milj. euroa) ja muita rahoitustuottoja 0,067 milj. euroa (TP23 0,492 milj. euroa).

Toimintakulut on yhteensä -16,47 milj. euroa (TP23 -15,92 milj. euroa). Henkilöstökuluihin, jotka sisältyvät toimintakuluihin, varataan -7,38 milj. euroa (TP23 -7,44 milj. euroa).

Vuoden 2025 investointihankkeet ovat yhteensä 2,593 milj. euroa, joista liikuntahallin, ruokalan ja valmistuskeittiön osuus on 2,0 miljoonaa euroa. Investoinneista 0,223 milj. euroa kohdentuu kunnan käyttöomaisuuteen ja infrarakentamiseen. Vesi-, viemäri- ja kaukolämpölaitoksiin kohdentuu 0,09 milj. euroa investoinneista. Suunnitelmavuosille 2026–2027 ei ole suunnittelussa merkittäviä investointihankkeita.

Tilikauden tulos talousarviossa 2025 ennen rahastojen purkua on -850.782 euroa alijäämäinen.

Lainoja lyhennetään talousarviovuoden aikana 1.098.886 euroa. Laskennallinen lisälainan tarve talousarviovuoden aikana on 1,945 euroa.

Talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027 lisätään oheismateriaaliin perjantaina 22.11.2022.

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus

- 1) esittää vuoden 2025 talousarvion ja vuoden 2026–2027 talous- ja toimintasuunnitelman valtuustolle hyväksyttäväksi.
- 2) valtuuttaa kunnanjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan tekemään talousarviokirjaan tekniset korjaukset.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

valtuusto

Kvalt § 57 16.12.2024

184/02.02.00/2024

Talousarvio 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2026-2027 liitteenä.

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto päättää

- 1) hyväksyä vuoden 2025 talousarvion ja vuoden 2026-2027 talous- ja toimintasuunnitelman ja
- 2) valtuuttaa kunnanjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan tekemään talousarviokirjaan teknisen korjaukset.

Keskustelun aikana Matti Kytölä teki pohjaehdotukseen muutosehdotuksen. ehdotti, että yksityistiet aurataan kunnan toimintana jatkossa, eli omavastuuta ei laskuteta.

Markus Kivelä, Pauli Jylhä, Sirpa Itäniemi ja Ilona Alatalo kannattivat Matti Kytölän ehdotusta.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestusehdotuksen:

Jotka kannattavat kunnanhallituksen esitystä, äänestävät JAA. Jotka kannattavat Matti Kytölän ehdotusta, äänestävät EI.

Äänestusehdotus hyväksyttiin.

Äänet jakautuivat seuraavasti:

JAA äänestivät:

Rami Erkkilä, Asko Humalajoki, Antti Isomöttönen, Matti Kellokoski, Mika Kellokoski, Mika Kytölä, Tapio Peltokangas, Mirja Siironen, Mikko Tamminen, Jouko Riihimäki ja Pekka Riihimäki

EI äänestivät:

Ilona Alatalo, Sirpa Itäniemi, Tanja Jaatinen, Markus Kivelä, Matti Kytölä, Mari Rannila ja Pauli Jylhä.

Puheenjohtaja totesi, että JAA- ääniä on annettu 11 ja EI- ääniä 7. Valtuuston päätökseksi tuli kunnanhallituksen pohjaehdotus.

Päätös

Valtuusto hyväksyi vuoden 2025 talousarvion ja vuoden 2026-2027 talous- ja toimintasuunnitelman. Valtuusto valtuutti kunnanjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan tekemään talousarviokirjaan tekniset korjaukset.

Merkittiin, että Anni Hertteli poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana, ennen päätöksentekoa, klo 20.30.

Toimenpiteet, otteet

kunnanjohtaja
talous- ja hallintojohtaja
taloussihteeri
